

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου περί δημιουργίας κοινοτικού συστήματος καταχώρισης των μεταφορέων ραδιενεργών υλικών»

COM(2011) 518 final

(2012/C 143/21)

Εισηγητής: ο κ. **JÍROVEC**

Στις 30 Αυγούστου 2011 και σύμφωνα με το άρθρο 31 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την

Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου περί δημιουργίας κοινοτικού συστήματος καταχώρισης των μεταφορέων ραδιενεργών υλικών

COM(2011) 518 τελικό.

Το ειδικευμένο τμήμα «Μεταφορές, ενέργεια, υποδομές και κοινωνία των πληροφοριών», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΕΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 3 Φεβρουαρίου 2012.

Κατά την 478η σύνοδο ολομέλειάς της, που πραγματοποιήθηκε στις 22 και 23 Φεβρουαρίου 2012 (συνεδρίαση της 22ας Φεβρουαρίου 2012), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε, με 117 ψήφους υπέρ, 3 κατά και 2 αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ συνιστά την έγκριση του προτεινόμενου κανονισμού. Συμφωνεί με την ανάγκη να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος του κανονισμού δύο χρόνια μετά την έναρξη ισχύος του. Επίσης, θα είναι χρήσιμη η επανεξέταση του ζητήματος έπειτα από μια πενταετία, ώστε να παρακολουθούνται όποιοι φραγμοί εξακολουθούν ενδεχομένως να υφίστανται στην ομαλή και ασφαλή λειτουργία των μεταφορών ραδιενεργών υλικών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.2 Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της δεύτερης επιλογής που προτείνεται στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων, δηλαδή ενός κανονισμού με εναρμονισμένους κανόνες και πιο αποτελεσματικού ρόλου των αρμόδιων αρχών.

1.3 Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι εφαρμόζονται εναρμονισμένα κριτήρια για την καταχώριση.

1.4 Το σύστημα καταχώρισης των μεταφορέων στο Διαδίκτυο πρέπει να είναι διαθέσιμο, να έχει δοκιμαστεί και να λειτουργεί κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού.

1.5 Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι η σύσταση ενός νέου οργανισμού –σύμφωνα με την Επιλογή 3– θα αύξανε τη γραφειοκρατία για τις επιχειρήσεις και θα αποδυνάμωνε τον αντίκτυπο του κανονισμού στο σύνολό του.

1.6 Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι η ασφαλιστική κάλυψη που απαιτείται για τους μεταφορείς διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών. Παρότι αυτή η ασφαλιστική κάλυψη δεν μπορεί να συμπεριληφθεί στη διαδικασία καταχώρισης λόγω της νομικής βάσης, η ΕΟΚΕ καλεί τα κράτη μέλη να προβούν σε εναρμόνιση των απαιτούμενων ασφαλιστικών ρυθμίσεων.

1.7 Οι ορισμοί που παρέχονται στον κανονισμό –και ιδιαίτερα ο ορισμός του «μεταφορέα»– θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο εναρμονισμένοι με το Γλωσσάριο του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας, χωρίς να λησμονείται ότι πρέπει να συνάδουν και με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και ιδίως με την οδηγία 96/29/Ευρατόμ.

1.8 Ο αιτών θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να διορθώσει ή να συμπληρώσει τις πληροφορίες της αίτησής του αντί να απορρίπτεται χωρίς περαιτέρω εξέταση (άρθρο 5 παράγραφοι 7 και 10).

2. Εισαγωγή και κύρια σημεία του προτεινόμενου κανονισμού

2.1 Σκοπός της πρότασης είναι η αντικατάσταση των εθνικών διαδικασιών γνωστοποιήσεων και αδειοδότησης με ένα ενιαίο σύστημα καταχώρισης των μεταφορέων ραδιενεργών υλικών, το οποίο θα συμβάλει στην απλοποίηση της διαδικασίας, θα μειώσει τη γραφειοκρατία και θα εξαλείψει τους φραγμούς εισόδου στην αγορά, διατηρώντας παράλληλα τα υψηλά επίπεδα προστασίας από την ακτινοβολία που έχουν επιτευχθεί μέχρι σήμερα.

2.2 Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι μεταφορείς ραδιενεργών υλικών καλύπτονται από τη νομοθεσία περί μεταφορών στο πλαίσιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και από τη νομοθεσία για θέματα ακτινοβολιών, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού, στο πλαίσιο της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ).

2.3 Η νομοθεσία ΣΛΕΕ απλοποιήθηκε με την οδηγία 2008/68/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με τις εσωτερικές μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων με συνδυασμό όλων των τρόπων εσωτερικών μεταφορών.

2.4 Η οδηγία 96/29/Ευρατόμ της 13ης Μαΐου 1996 καθορίζει βασικούς κανόνες ασφάλειας για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιονίζουσες ακτινοβολίες. Σύμφωνα με το άρθρο 30 της Συνθήκης, οι βασικοί αυτοί κανόνες είναι:

- ανώτατες επιτρεπτές δόσεις που παρέχουν επαρκή ασφάλεια·
- ανώτατες επιτρεπτές εκθέσεις και μολύνσεις·
- θεμελιώδεις αρχές ιατρικής επίβλεψης των εργαζομένων.

Το άρθρο 33 απαιτεί από τα κράτη μέλη να καθορίζουν κατάλληλες διατάξεις για τη διασφάλιση της τήρησης των βασικών κανόνων.

2.5 Για να προστατεύσουν την υγεία των εργαζομένων και του πληθυσμού και να εστιάσουν καλύτερα στο έργο τους, οι αρχές των κρατών μελών πρέπει να γνωρίζουν ποια πρόσωπα, οργανισμούς ή επιχειρήσεις πρέπει να ελέγχουν. Για τον σκοπό αυτό, βάσει των άρθρων 3 και 4 της οδηγίας, απαιτείται από τα κράτη μέλη να υποβάλλουν ορισμένες πρακτικές που εγκλείουν κίνδυνο από ιονίζουσες ακτινοβολίες σε σύστημα γνωστοποιήσεων (κοινοποιήσεων) και προηγούμενης αδειοδότησης ή να απαγορεύουν ορισμένες πρακτικές.

Η οδηγία 96/29/Ευρατόμ αφορά όλες τις πρακτικές που συνεπάγονται κίνδυνο από ιονίζουσες ακτινοβολίες εκπεμπόμενες είτε από τεχνητή είτε από φυσική πηγή ακτινοβολίας, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς.

2.6 Δεδομένου ότι οι μεταφορές συχνά έχουν διασυνοριακό χαρακτήρα, ενδέχεται ένας μεταφορέας να πρέπει να εφαρμόζει αυτές τις διαδικασίες γνωστοποιήσεων και αδειοδότησης σε όλα τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη. Επιπλέον, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις διαδικασίες αυτές στο πλαίσιο συστημάτων τα οποία διαφέρουν μεταξύ τους, καθιστώντας με αυτόν τον τρόπο ακόμα πιο περίπλοκη την εκτέλεση των μεταφορών.

2.7 Ο προτεινόμενος κανονισμός αντικαθιστά τα συστήματα γνωστοποιήσεων και αδειοδότησης στα κράτη μέλη βάσει της οδηγίας 96/29/Ευρατόμ με μια ενιαία καταχώριση, μέσω ενός ευρωπαϊκού συστήματος καταχώρισης μεταφορών. Οι μεταφορείς πρέπει να υποβάλλουν αίτηση μέσω μιας κεντρικής διεπαφής ιστού (web interface). Οι αιτήσεις αυτές θα ελέγχονται από την αντίστοιχη εθνική αρμόδια αρχή, η οποία θα εκδίδει την καταχώριση αν ο αιτών πληροί τους βασικούς κανόνες ασφάλειας. Ταυτόχρονα, το σύστημα επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές να έχουν μια πληρέστερη συνολική εικόνα των μεταφορών που δραστηριοποιούνται στη χώρα τους.

2.8 Ο κανονισμός θεσπίζει μια διαφοροποιημένη («διαβαθμισμένη») προσέγγιση, αποκλείοντας από τη διαδικασία καταχώρισης τους μεταφορείς οι οποίοι διακινούν αποκλειστικά «εξαιρούμενα δέματα». Από την άλλη πλευρά, επιτρέπει στα κράτη μέλη να προσθέσουν επιπλέον απαιτήσεις καταχώρισης για τους μεταφορείς σχάσιμων και εξαιρετικά ραδιενεργών υλικών.

2.9 Εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι λοιποί κανόνες του ενωσιακού και του διεθνούς δικαίου σχετικά με τη φυσική προστασία, τις διασφαλίσεις και την ευθύνη έναντι τρίτων, κυρίως δε η οδηγία 2008/68/ΕΚ.

2.10 Ο κανονισμός θα αποδεσμεύσει πόρους στις αρμόδιες αρχές που εμπλέκονται επί του παρόντος σε αυτές τις διοικητικές διαδικασίες, καθώς η καταχώριση θα ελέγχεται από μία μόνο αρμόδια αρχή.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1 Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της δεύτερης επιλογής που προτείνεται στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων, δηλαδή ενός κανονισμού με εναρμονισμένους κανόνες και πιο αποτελεσματικού ρόλου των αρμόδιων αρχών.

3.2 Ένας κανονισμός προχωρεί ένα βήμα πιο πέρα από ό,τι μια σύσταση, καθώς α) προτείνει άμεσα εφαρμόσιμους εναρμονισμένους κανόνες, όπως ένα κοινό σύστημα καταχωρίσεων των μεταφορών, το οποίο καταργεί τα διαφορετικά συστήματα που χρησιμοποιούνται στα κράτη μέλη για τις γνωστοποιήσεις και την αδειοδότηση, και β) παρέχει στους μεταφορείς πρόσβαση στην αγορά μεταφορών της ΕΕ των 27 με μια συνοπτικότερη διαδικασία, εφαρμόζοντας παράλληλα μια διαφοροποιημένη προσέγγιση. Η Επιτροπή θα συστήσει ένα ασφαλές επιγραμμικό σύστημα καταχωρίσεων, ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η απαραίτητη ανταλλαγή δεδομένων.

3.3 Μολονότι οι επιλογές που αναλύθηκαν από την ECORYS –τους ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες που διενήργησαν υποστηρικτική μελέτη για την Επιτροπή– εμφανίζουν σχετικά περιορισμένο αντίκτυπο σε παγκόσμιο επίπεδο, ο αντίκτυπος αυτός έχει εντούτοις σημασία για έναν τόσο μικρό κλάδο. Οι επιπτώσεις κατατάσσονται σε πέντε ομάδες, συγκεκριμένα: δαπάνες και τέλη του δημόσιου τομέα, ρυθμιστικές επιπτώσεις, μεταφορές, ασφάλεια και περιβάλλον, και κοινωνικές επιπτώσεις.

3.4 Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις αναμένεται ότι θα ωφεληθούν αναλογικά προς τη συνολική εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται με τις εν λόγω επιλογές: όσο μεγαλύτερη είναι η συνολική εξοικονόμηση, τόσο μεγαλύτερη θα είναι και η εξοικονόμηση για αυτές τις επιχειρήσεις, οι οποίες συχνά, λόγω των πολύπλοκων διαδικασιών και του υψηλού κόστους, αποκλείονται επί του παρόντος από την αγορά.

3.5 Ένας κανονισμός θα επέφερε οικονομίες 13,6 εκατομμυρίων ευρώ ετησίως σύμφωνα με το βασικό σενάριο, εξασφαλίζοντας, μεταξύ άλλων, την αμοιβαία αναγνώριση των αδειών των μεταφορών. Μια τέτοια προσέγγιση θα μείωνε τη γραφειοκρατία για τους μεταφορείς, τους χρήστες και τους παραγωγούς, αποδεσμεύοντας παράλληλα πόρους στις διάφορες αρχές. Οι πόροι αυτοί θα μπορούσαν στη συνέχεια να χρησιμοποιηθούν, τουλάχιστον εν μέρει, για ελέγχους συμμόρφωσης, των οποίων η έλλειψη είναι ένα από τα προβλήματα που αναφέρθηκαν ανωτέρω.

3.6 Καθώς ένας κανονισμός είναι δεσμευτικός, η επιλογή αυτή θα συμβάλει αποτελεσματικά στην επίτευξη των στόχων –δηλαδή στην απλοποίηση του συστήματος, την εξασφάλιση διαφάνειας και την εξάλειψη των φραγμών εισόδου σε μια εύρυθμη εσωτερική αγορά, διατηρώντας παράλληλα υψηλά επίπεδα ασφάλειας.

3.7 Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι η σύσταση ενός νέου οργανισμού –σύμφωνα με την Επιλογή 3– θα αύξανε τη γραφειοκρατία για τις επιχειρήσεις και θα αποδυνάμωνε τον αντίκτυπο του κανονισμού στο σύνολό του.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1 Οι ορισμοί που παρέχονται στον κανονισμό –και ιδιαίτερα ο ορισμός του «μεταφορέα»– θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο εναρμονισμένοι με το Γλωσσάριο του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας, χωρίς να λημονείται ότι πρέπει να συνάδουν και με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και ιδίως με την οδηγία 96/29/Ευρατόμ.

4.2 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την ανάγκη να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος του κανονισμού δύο έτη μετά την έναρξη ισχύος του. Επίσης, θα είναι χρήσιμη η επανεξέταση του ζητήματος έπειτα από μια πενταετία, ώστε να παρακολουθούνται όποιοι φραγμοί εξακολουθούν ενδεχομένως να υφίστανται στην ομαλή και ασφαλή λειτουργία των μεταφορών ραδιενεργών υλικών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4.3 Με την υπό εξέταση πρόταση θα δημιουργηθεί ένα κοινό και ομοιόμορφο σύστημα καταχώρισης των μεταφορέων ραδιενεργών υλικών στην ΕΕ. Το άρθρο 3 παράγραφος 3 επιτρέπει σε έναν μεταφορέα να διακινεί ραδιενεργά υλικά χωρίς πρόσθετη καταχώριση δυνάμει του παρόντος κανονισμού, εάν ο εν λόγω μεταφορέας ήδη διαθέτει καταχώριση για τη χρήση ή τον χειρισμό και τη μεταφορά αυτού του υλικού. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να μελετήσει από κοινού με τα ενδιαφερόμενα μέρη τη δυνατότητα θέσπισης μεταβατικών ρυθμίσεων για τους κατόχους έγκυρων καταχωρίσεων.

4.4 Το άρθρο 3 παράγραφος 4 επιτρέπει τη θέσπιση πρόσθετων απαιτήσεων καταχώρισης για τα υλικά που συνεπάγονται αυξημένο κίνδυνο για την υγεία. Η ΕΟΚΕ θα επιθυμούσε ο κατάλογος αυτών των υλικών να περιλαμβάνει τα υλικά που μεταφέρονται στο πλαίσιο πολυμερών εγκρίσεων.

4.5 Η ΕΟΚΕ επισημαίνει ότι η ασφαλιστική κάλυψη που απαιτείται για τους μεταφορείς διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών. Δεδομένου ότι αυτή η ασφαλιστική κάλυψη δεν μπορεί να συμπεριληφθεί στη διαδικασία καταχώρισης λόγω της νομικής βάσης, η ΕΟΚΕ καλεί τα κράτη μέλη να προβούν σε εναρμόνιση των απαιτούμενων ασφαλιστικών ρυθμίσεων.

4.6 Το σύστημα καταχώρισης των μεταφορέων στο Διαδίκτυο πρέπει να είναι διαθέσιμο εκ των προτέρων, να έχει δοκιμαστεί και να λειτουργεί. Αυτό θα καθιστούσε τους μεταφορείς και τις αρμόδιες αρχές το ίδιο ισχύει και για την παράταση της μεταβατικής περιόδου πριν από την έναρξη ισχύος, ανάλογα με τις συγκεκριμένες μεταβατικές ρυθμίσεις δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 3.

4.7 Ο αιτών θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να διορθώσει ή να συμπληρώσει τις πληροφορίες της αίτησής του αντί να απορρίπτεται χωρίς περαιτέρω εξέταση (άρθρο 5 παράγραφοι 7 και 10).

4.8 Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι εφαρμόζονται εναρμονισμένα κριτήρια για την καταχώριση.

Βρυξέλλες, 22 Φεβρουαρίου 2012.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON